

NDỊ HA NA CHINEKE NÁALUKOQLU

Ọlu Ndi-ozì 18:24-28; I Ndi Kọrint 1:11, 12; 3:4-9

IHEÒMỤMỤ 337

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Onye nāku na onye nākwosa miri bù otù: ma ha abua n’otù n’otù gānata ugwo-ọlu nke aka ha, onye ọ bula dika ndogbu ọ nādogbu onweya n’ọlu si di. N’ihi na ayí bu ndi ha na Chineke nāluko ọlu: unu bu ubi Chineke, buru kwa ulo Chineke nēwu” (I Ndi Kọrint 3:8, 9).

I Ndụ Ịsọpuru Chineke nke Apọlos Nwere, Otù Onyemkwusanjéghari Pụtara na Gboo

- 1 Akuziri Apọlos Akwukwonsọ, Ọlu Ndi-ozì 18:24, 25; Ndi Kọlọsi 1:10; 2 Timoti 2:15
- 2 Ọ bụ onyeokàokwu, ji onyinye ya niile mee ka enye Chineke otuto, Ọlu Ndi-ozì 18:24, 25; Ndi Efesọs 4:8, 11-13; Ndi Rom 12:5-8
- 3 Ebe ọ dị umealan’obi, o jikere inara ndumọdụ, Ọlu Ndi-ozì 18:26; Ndi Rom 12:10, 16; James 3:13-17
- 4 Ọ dị ọkụ na mmụọ ya, o wee náekwu, náezi kwa nkeoma, nwe mkwuwaokwu, Ọlu Ndi-ozì 18:25, 26; Eklisiastis 9:10; Ndi Rom 12:11; Ndi Galetia 4:18; Aisaia 62:1; 2 Ndi Kọrint 9:2
- 5 Chineke goziri ijéozì ya, náesighiagugo kwa otutu kwere site na ya, Ọlu Ndi-ozì 18:27, 28; I Ndi Kọrint 3:5
- 6 Pọl were Apọlos, Pita na ya onweya dika iheatu igosiputa óké egwù dị n’iseokwu banyere ndindú nke ihemmuo na igosi kwa omume nke ufodu ndi náamaghi ihe n’uzo ibuli ndindú ha elu, I Ndi Kọrint 1:10-13; 3:4-9, 21-23; 4:6

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Apọlos bụ nwoke nke Chineke goziri ijéozì ya nke ukwu. Ọ bụ onye ya na Pọl na Ndjozi ozo lukorofolu bú ndi dogburu onweha n’olu ime ka amara uzo nke nzoputa a nime Esia, na nime Yurop (Europe) na n’akuku niile nke uwa nke amara n’oge ahụ. Site n’iñomi omume na onyinye niile nke onye nke Chineke a, bú onye Ndjozi niile gbara ezi àmà, ọ gaenyere anyi aka ime ka ndu anyi baa uru kari n’ijéozì Chineke.

Akuziri ya Akwukwonsọ

Apọlos bụ onye Juu, náagbaghiagugo o nwere amamihe ufodu nke Akwukwonsọ n’ihi ózizi nke anaezi onye ọ bula nke amuru n’ezinaulo ndi Juu kwere n’ózi ha. Nwa okoro di otu a gaebu kwa otutu okwu Moses kwuru na otutu Abù Oma n’isi. Ezinaulo ahụ naenye Chineke otuto site n’otutu ekpere ha naekpe n’otutu ememe ogologo nke di n’ibi obi ha kwa ubochi. Anaedebe ememe di icheiche náeri kwa nwaaturu nke ememengabiga.

Ndi bu nnenanna taa kwesiri igbaso iheatu ahụ na izi umu ha ihe nkeoma n’okwu ahụ nime uche Chineke. Ọ bụ n’ihi na ózizi a bụ ihe arapuworo nke mere ka ajomume nke umuntà juputa ebe niile.

Akuziworo Apọlos “Uzo Onye-nwe-ayi.” Ma eleghanya, ọ bụ site n’óké ihun’anya ya n’ebe Akwukwonsọ di na ózizi nke Mmuo Nso duru ya rue imata Okpara Chineke. Ọ dighi ntozuòkè ọ bula di mkpa nye onye naachọ ibu onye olu n’ijéozì Chineke kari iluputa Okwu ahụ ná ndu ya buru kwa onye mutaworo uzo Onyenwe anyi nkeoma. Ọ ghaghị idi ike n’ihe nke Onyenwe anyi, ọ gaenweta ike ahụ site n’irinri ike nke Okwu ahụ. Mgbe ọ naenye onweya n’aka Chineke, anaeji Mmuo nke Chineke, jikwa eziokwu ahụ nke Okwu Chineke jikere ya iluolu ahụ Ọ naenye ka ọ luo. Mgbe ahụ, náání mgbe ahụ, ka ọ gaabu onye olu nke “ihere napugh ime ya.” Amamihe nke Okwu Chineke nyere Apọlos aka ikwuputa okwu igwa ndiozo banyere Kraist na amara nke nzoputa Ya.

Obiumeala

“Ọ mara nání baptizim nke Ọn,” ọ dị mkpà izi Apọlọs n’óké òzízí niile nke Jisọs. Site n’óké mkpagbu nke ndị Juu na Rom, achụpụrụ mmadụ abụọ naatụ egwù Chineke bú ndị náesouzọ Onyenwe anyị Jisọs Kraist na Rom (Ọlu Ndi-ozí 18:1, 2). Ha bú ndị náakpá ákwà ụlọkwu dika Pọl. N’ihi na Pọl “na ha nālu otù ọlu nkà ahu,” o binyere Akwila na Prisila na Kọrint. Pọl bụrụ ha onyeòzízí dī ebube, náenweghī kwa ucheabụọ akuziri ha Ozioma nkeoma. Mgbe Akwila na Prisila nūrụ okwu Apọlọs kwuru n’ụlonzukọ, ha “kutara ya n’ebe ha nọ, wee kọrọ ya uzọ Chineke nke-oma kari” (Ọlu Ndi-ozí 18:26). Omume ya gaabụworị nke dī mma, n’ihi na mgbe ọ naaga Kọrint, ụmụnna nime Kraist ndị nọ n’Efesọs mere ka obi dī ya ike, wee degaara ndị náesouzọ Jisọs n’ala ndị Grik akwụkwọ ịnara ya nkeoma (Ọlu Ndi-ozí 18:27).

Ọtụtụ mmadụ achọghị ka akuziere ha ihe. Ha naeche na amamihe ha nwere ezuworo ha, ọ dighi ha mkpà ịnara enyemaka Chineke gaenye ha site n’aka otù onye ọzọ bú orù Ya. Ma Apọlọs nara enyemaka ahụ n’ihi nke a ka Chineke mere ya onye naerita mkpụrụobi n’urù.

Ịnụọkụ na Ịlezianya

Dika Pọl onye ya na ya naalụkọọlụ, Apọlọs naanụọkụ na mmụọ ya -- nime mmụọ -- agwara anyị na ọ naekwu naezi kwa nkeoma. Nke a bú ihe abụọ maramma jikọrọ onweha ọnụ wee mee ka ozi ya gaa nkeoma. Ọtụtụ mgbe anyị naahụ ndị náanụọkụn’obi, ma ha naamafere usoro ọlụ niile nke anaaji ntachiobi alụ, -- bú usoro nke sokwa n’ọlụ nke Mmụọ Nsọ naalụ na nzọpụta nke mkpụrụobi. N’ihi nke a ha adighi ahụ ihe nluputa ahụ kwesiri isò inụọkụ ha. Ịbụ onye náanụọkụ, ma bụkwara onye naelezianya nkeoma bú ihe kwesiri ka anyị chọsieike. Anyị kwesiri inwe ọkụ nke ezi mmasi n’ihe ọ bula nke anyị naeme, tụtwasiri nke a, anyị kwesikwara ịlụọlụ ọ bula rue ọgwụgwụ ya, ọ bú ezie na mkpebi dī otù a gaaburū anyị ọlụ dī ike na itufu ihe ụfọdụ, bụrụkwa n’udị náagaghị atọ anyị uto.

O wee “nēzi kwa nke-oma ihe nile banyere Jisọs.” Ọ dī mma ime ka amara na Jisọs nwurū, wee si n’onwụ bilie ọzọ; na Ọ bú Ọkpara Chineke n’ezie, na ọ bughị náání “otù nwa Chineke,” dika ntughari nke Baijbul nke oge ọhụ a naekwu. Náání ma ọ bú Ọkpara Chineke, ọmụmụ-Ya, ọnwụ-Ya n’elu obe, mbiliten’onwụ Ya na òzízí Ya bú iheefu. Náání Onye ahụ bú Chineke b́ara n’oyiyi mmadụ pụrụ ịgbaghara, wee wepụ mmehie n’obi mmadụ.

Agbamume

Apọlọs nwere mkwuwaokwu dī ezimma. Ọ tufughị mgbe ịba n’ebe sikariri ike nke okpukpé ndi Juu wee zie òzízí banyere Kraist. Mgbe Akwila na Prisila zisiri ya ihe, o wee gwa ndi Juu na Kraist abjawo dika Onyenzọpụta nke ụwa, na ọ bú kwa Mesaia ha. O ji mkwuwaokwu kowaa ihe edeworo n’Akwụkwọnsọ, wee mee ka ọtụtụ mmadụ kwere Eziokwu ahụ. Ọ laghi azụ ikwuputa aha otù Onye ahụ ọ maliteworo ihun’anya nke ukwu. N’ihi nke a ọtụtụ mmadụ ririnne nūrụ ozi ahụ dī nsọ kari ndi pūrū inūwo yari ma ọ būrū na darambà inwe mkwuwaokwu banyere ihe nke Chineke.

Idi n’otù

N’oge emesiri, mgbe Pọl nọ n’ije ya nke mkwusanjéghari nke atọ, o deere ụmụnna nime Onyenwe anyi bi na Kọrint akwụkwọzi nke Mmụọ Nsọ debeworo anyi rue taa. Agaècheta mgbe anaagu akwụkwọzi nke mbụ a nke enyere NdiKraist na edere ndumọdụ ndia iji mee ka edozie ajomume ụfọdụ ha lefuru anya n’ụlonzukọ ha. Ụfọdụ nime ihe ndia nke ọ mara ikpé megide bú mmehie n’ezie -- mmehie ndia nke ndi ahụ naeme, bú ndi azọpụtaworo mgbe garaaga ndi soworo n’otù nke arụ ndi kwereekwe, ma ha naachọ kwa inogide n’otù a ebe ọ pụtara ihè na ha etufuwo nzọpụta ha n’ihi mmehie niile nke ha lezirianya náeme. Ndi nke náadighi asọpūrū Chineke bú ndi naeweta ọgbaaghara nime nzukọ.

Ụfọdụ ihe ọzọ Pọl dere abughị mmehie kama ha bú omume dī icheiche maobu ọchichọ dī icheiche nke pūrū iduba mmadụ nime mmehie maobu mbulielu nke anarū maobu ọgbaaghara nke pūrū iwezuga uche ndi ahụ n’ebe Chineke nọ. Pọl dekwara banyere ọchichọ nke anarū dī n’obi ụfọdụ nke kwesiri ka ewere Ọbara Kraist sachapụ, na ihe dī egwù nke otù nime ihe ndia gaaburū ndi ahụ dī ọcha site n’ebe ihe ndia dī.

Pọl chọputara na ụfọdụ nara ndị ndú ụfọdụ nkeoma ma kpọọ ndịozo iheefu. Ụfọdụ naasi, “Mu onwem bu nke Pọl;” ndi ozo naasi, “Mu onwem bu kwa nke Apolos,” maobu “Mu onwem bu kwa nke Kifas” ma ndi ozo puru isikwa, “Mu onwem bu kwa nke Kraist.” Pọl, n’ubochi ya, chọputara oké ihegwù di n’omume di otu a. Nke mbu o chọputara na omume di otu a sitere n’anuaru. Esemokwu na ogu naesite na ya mgbe niile. N’ebe Pọl no, nke a putara na nkewa di na nzuko nke ndi kwereekwe ahụ, na egbochiri Mmụọ Chineke ilu olu Ya n’etiti ha.

O di ụfọdụ taa bu ndi naachọ ka ụfọdụ ndi mkwusa gwa ha Okwu Chineke, ka ụfọdụ kpere ha ekpere ka ewe gwọ ha oria, ka ndi ụfọdụ kpere ha ekpere ka ewe zoputa ha, ka ụfọdụ dụọ ha odu. O buru na Pọl na Apolos no n’ebe a, ha pururi ikpo ndi di otu a “ndi bu nani anu-aru.” Pọl dere si “Ekewo Kraist ekè? o gabu na akpogidere Pọl n’obe n’ihi unu? Ma-obu na emere unu baptizm iba n’aha Pọl” (I Ndi Korint 1:13). “N’ihi na mgbe o bula otu onye nāsi, mu onwem bu nke Pọl; ibe-ya nāsi kwa, Mu onwem bu nke Apolos; unu abughi madu efu? Gini kwa bu Apolos gini bu kwa Pọl? Ndi neje ozi, ndi unu si n’aka-ha kwere; dika Onye-nwe-ayi nye-kwara ha abua n’otu n’otu. Mu onwem kuru osisi, Apolos kwosara ya miri; ma o bu Chineke neme ka o naba uba ... N’ihi na ayi bu ndi ha na Chineke naluko olu; unu bu ubi Chineke, buru kwa ulo Chineke newu” (I Ndi Korint 3:4-6, 9).

Anyi mara na agaewere “onu nile nara ya nke-oma nime Onye-nwe-ayi” bu ndi naeje ozi, ndi Chineke doro na nzuko; “nasopuru-kwa-nu ndi di otu a” (Ndi Filipai 2:29), “Ka unu were kwa ihu-n’anya sọpuru ha gabiga okè nke-uku ri nne n’ihi olu-ha” (I Ndi Tesalonaika 5:13), “Ka agua ndi-okenye na ndi kwesiri nsopuru okpukpu abua” (I Timoti 5:17), naekwenyenu ha naedokwanu onweunu na okpuru ha dika ndi ahụ “namu anya n’ihi nkpuru-obi-unu, dika ndi gaza ajuju banyere unu” (Ndi Hibru 13:17). Ma ndi nke Chineke agaghi asi na onye nke a di mma kari ibe ya; n’ebe ndia naejere Chineke ozi no, n’uzo gaeweta nkewa na ilugogu nime nzuko nke ndi kwereekwe. Ndi otu nzuko ahụ agaghianara ozi onye ahụ naejeozi dika okwu si n’onu mmadu ahụ kama ha gaanara okwu ahụ dika ozi sitere na Chineke.

AJUJU DI ICHEICHE

- 1 Òlee ebe bu obodo Apolos? Òlee ebe ka amuru ya?
- 2 Gini bu onyinye puru iche nke enyere nwoke a -- onyinye nke o ji lusieolu ike n’ijeozi Chineke?
- 3 Gini ka nke a naegosi, “Ejiri okwu onu zi Apolos uzo Onyenwe anyi”?
- 4 Ekwuru na Apolos “di oku na mo ya.” Òlee onyinye ozo di ukwu o nwere nke mere ka inuoku ya n’ihe Chineke zue okè?
- 5 Òlee ndi nuru okwu Apolos kwuru n’Efesos? O bu gini ka ndiahu mere ya? Òle omume nke nsopuru Chineke Apolos gosiri mgbe ndi ahụ naesozo Kraist bjakwutere ya?
- 6 Pọl kwuru banyere onweya si na ya kuru osisi, na ya bu onyeisioka nke maraihe. Òlee akuku nke o nyere Apolos n’okwu nkowa ndia nke kwuru n’uzo iji tunyere ihe.
- 7 Òlee otu nime ihe ahụ niile naeweta nkewa na ilugogu n’etiti nzuko nke ndi kwereekwe?